

m.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar över promemoria Ändringar i stödet till sanering av förorenade områden (M2021/01772)

Sammanfattning

Länsstyrelsen Östergötland instämmer i förslaget att införa en ny förordning för åtgärder som utgör statligt stöd samt att renodla nuvarande förordning till att omfatta åtgärder som inte utgör statligt stöd.

Vi ser däremot en del utmaningar i samband med införandet. Vi befarar att det i många ärenden kommer att bli svårt att avgöra när respektive förordning ska användas alternativt om båda förordningarna blir aktuella. Införandet av den nya förordningen kommer att medföra delvis nya arbetsuppgifter för kommuner, länsstyrelser och Naturvårdsverket och vi ser ett stort behov av vägledning i samband med införandet av den nya förordningen. Det finns en risk att det kommer bli svårare än idag att få kommunerna att ta på sig huvudmannaskapet för åtgärder. Ytterligare en utmaning blir att få de fastighetsägande företagen att bli delaktiga och i förekommande fall acceptera att de ska bekosta en bedömd värdeökning.

Vi ser positivt på att nuvarande förordning utökas med möjlighet att söka bidrag för att återställa natur- eller kulturvärden samt att det blir möjligt att ansöka om bidrag för vissa ansökningskostnader för huvudmannen.

Vi instämmer inte i bedömningen att ökade kostnader för myndigheternas arbete kan rymmas inom befintlig ram. Det bör i så fall förtydligas hur det ska kunna rymmas och länsstyrelserna behöver få mer resurser för att kunna arbeta med bidragshanteringen och tillhörande uppgifter. Idag får inte länsstyrelserna använda bidragsmedel för detta. Här ser vi att det skulle behöva ske en förändring som möjliggör detta.

Allmänna synpunkter

Vi bedömer att arbetet med att få kommuner att åta sig huvudmannaskap för åtgärder av förorenade områden kommer bli ännu svårare än idag. Kommunerna är en viktig aktör och denna förändring att fastighetsägarna måste engageras på ett annat sätt än idag kommer att bli utmanande. Vi ser framförallt en risk i att projekt kan komma att stanna upp på grund av att det fastighetsägande företaget inte är villig att stå för kostnaden för en eventuell värdeökning.

Vägledning kring hur ansökningarna enligt den nya förordningen ska gå till kommer bli mycket viktig i alla led. Både länsstyrelser och kommuner kommer att behöva stöd och vägledning.

Författningsförslag

2.1 Förslag till förordning om statligt stöd för efterbehandling av föroreningsskador

Vi instämmer i stort med förslaget till förordning men lämnar följande synpunkter.

13 §, med föreslagen formulering är det otydligt om länsstyrelsen i sin tur kan besluta om stöd till åtgärden även om åtgärden har påbörjats. Det vill säga åtgärden startar efter att Naturvårdsverket har beslutat om att bevilja medel men länsstyrelsen har inte hunnit fatta sitt beslut.

17 §, punkt 5, det kan vara svårt att redan i ansökan ange datum för start och slut för åtgärden. Planerat start- och slutdatum kan vara möjligt men det viktiga är tidplanen. Vad får det för konsekvenser om datumen visar sig vara felaktiga, skulle det vara skäl att neka beslut på grund av att uppgifterna i ansökan inte stämmer?

17 §, punkt 9, det kommer krävas vägledning kring hur denna beräkning av kostnad för varje fastighetsägande företag ska gå till.

20 §, punkt 4, är det upp till länsstyrelsen att ta fram uppgifterna om uppföljning av utvärdering av åtgärden? Det borde finnas med som en del i ansökan från huvudmannen. I annat fall krävs vägledning om vilken uppföljning av utvärdering som efterfrågas.

27 §, om förordningen är skriven i en kronologisk ordning borde frågan om prövning av ansökan om stöd hamna innan ansökan från länsstyrelsen skickas in till Naturvårdsverket. Eller ska det ske en ytterligare en prövning efter att Naturvårdsverket har fattat sitt beslut?

41 §, det finns en otydlighet kring hos vem ansvaret ligger på att bevaka om det har skett en värdeökning. Eller ingår det i länsstyrelsens ansvar inom det som regleras i 33 eller 34 §§?

3.2 EU-rätten

En central fråga som behöver tydliggöras i en vägledning är att enkelt beskriva vad som är en ekonomisk verksamhet och hur efterbehandlingen bedöms gynna den ekonomiska verksamheten i aktuella fall.

Vi befarar att många fastighetsägande företag kommer uppleva att deras verksamhet inte gynnas av en efterbehandling och då blir det svårt för oss myndigheter att föra frågan framåt om vi inte kan förklara detta på ett pedagogiskt sätt.

4.2.1 Förutsättningar som följer av eller har koppling till EU-rätt

Länsstyrelsen kommer att behöva vägledning kring hur rapporteringen till Transparency Award Module (TAM) ska gå till.

4.3 Stödberättigade kostnader

Vi ser en utmaning med att det fastighetsägande företaget och huvudmannen ska komma överens om att företaget ska svara för kostnaderna motsvarande värdeökningen. Även om det redan idag sker överenskommelser så blir det synliggjort på ett helt annat sätt med den nya förordningen. Det kan komma att leda till att det kommer ta längre tid att få till stånd åtgärder eller att vissa åtgärder inte kommer genomföras om parterna inte kommer överens. Det kommer behöva ges mycket vägledning och stöd till kommunerna som huvudmän.

Vi ser redan idag att det finns ett behov av vägledning kring beställningar kopplade till värderingen av fastigheter. Här saknar huvudmännen stöd i vad det är för värdering som de ska beställa. Vi ser det som välkommet att det kommer bli möjligt för huvudmannen att ansöka om bidrag för att anlita en oberoende värderingsman.

4.5.2 Länsstyrelsen ska bistå Naturvårdsverket i prioriteringen av ansökningar

När länsstyrelsen, till skillnad från idag, får ett större ansvar att pröva ansökan om stöd samt att vi ska vara delaktiga i slutredovisning och utvärdering av genomförda åtgärder kommer vi att behöva mer resurser för bidragsarbetet. I dag finansieras arbetet med länets bidragsobjekt på länets egna förvaltningsanslag och de bidrag för åtgärder som lämnas av Naturvårdsverket får uttryckligen inte användas för länsstyrelsens eget arbete för hantering av bidragen. Här ser vi att det krävs en ändring. Redan idag är det svårt att få resurserna att räcka till för att hantera länets bidragsobjekt.

Länsstyrelsen kommer att behöva vägledning kring uppföljning och utvärdering av åtgärderna. Hur åtgärden ska följas upp och utvärderas bör även vara något som ingår i den ansökan som huvudmannen och det fastighetsägande företaget lämnar in.

4.6.2 Ansvar för att bevaka vissa ärenden där det finns ett väsentligt allmänintresse av att en föroreningskada åtgärdas

Vi bedömer att förslaget bör förtydligas. Då det generellt är länsstyrelserna som har kontakterna med huvudmän och även har kännedom om de förorenade områdena i länet bör vi ha en roll i detta. Hur kommer annars Naturvårdsverket få kännedom om ärendena?

4.8 Återbetalning och återkrav

Det ställs väldigt många krav på det fastighetsägande företagens ansvar att lämna korrekta uppgifter medan det inte finns motsvarande krav på huvudmannen. Med tanke på att det är en gemensam ansökan bör kraven vara liknande för båda parter. Med nuvarande formuleringar kan det försvåra för huvudmannen att få med sig det fastighetsägande företaget i ansökan och därmed fördröja åtgärderna.

5.4 Bidrag kan ges även för att återställa natur – eller kulturmiljövärden

Detta ser vi som en positiv ändring av förordningen då det kan underlätta åtgärder i vissa känsliga områden.

I detta avsnitt nämns det också att det inte ges samma möjlighet till bidrag för återställning enligt den nya förordningen om statsstöd. Detta bedöms försvåra möjligheterna att få till en uppgörelse med det fastighetsägande företaget. Förutsättningarna för bidrag till återställning behöver tydliggöras, rimligen borde inte en efterbehandlingsåtgärd leda till försämrade förutsättningar på fastigheten. En annan fråga i det sammanhanget är till vilken markanvändning det kommer vara möjligt att efterbehandla med bidrag? Kommer det endast vara möjligt att söka bidrag till mindre känslig markanvändning eller är det möjligt med bidrag även till känslig markanvändning?

7. Konsekvenser

Vi instämmer med flertalet av de konsekvenser som lyfts i promemorian. Även vi ser att det finns en risk i att det blir upp till det fastighetsägande företaget om ansökan ska lämnas in eller inte. Allvarligt förorenade områden riskerar därmed att förbli en risk för människor och miljö.

Vi instämmer inte i bedömningen att ökade kostnader för myndigheternas arbete kan rymmas inom befintlig ram. Det bör i så fall förtydligas hur det ska kunna rymmas och länsstyrelserna behöver få mer resurser för att kunna arbeta med bidragshanteringen och tillhörande uppgifter kopplat till dessa. Idag får inte länsstyrelserna använda bidragsmedel för detta. Här ser vi att det skulle behöva ske en förändring som möjliggör detta.

De som medverkat i yttrandet

I den slutliga handläggningen av detta ärende har länsråd Ann Holmlid beslutat och miljöhandläggare Maria Lindqvist varit föredragande. I den slutliga handläggningen har även miljöhandläggare Markus Gustafsson medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Kopia

pia.maria.lindroos@regeringskansliet.se